

[Fuglsang.]

gælder ikke mindst i landsdele som den, hvor jeg kommer fra, Nordjylland, hvor arbejdsløsheden i forvejen rammer hårdt.

Vi ved også, at vi ved at stemme for forslag som disse og for deres beskæftigelsesfremmende virkninger er på linje med, hvad arbejderne gennem deres fagbevægelse har krævet den ene gang efter den anden.

Men når det er sagt, vil jeg også sige, at vi nærer ingen illusioner med hensyn til hverken den egentlige hensigt eller de mere langsigtede virkninger af forliget som helhed. Det er i væsentlig grad venstres helhedsplan, der serveres i en ny anretning, og formålet med de positive ting, der også er i det, er at dække over en pille, der i sidste instans kan vise sig at blive temmelig sur.

Vi går altså ind for de lovforslag, det drejer sig om her, fordi de sætter arbejde i gang, det gør jo f. eks. bygge- og anlægsarbejder. Ganske som de skiftende regeringers nedskæringer på dette område udløser en kædereaktion med hensyn til arbejdsløshed, vil igangsættelse af arbejder virke i den modsatte retning.

Det samme gælder styrkelsen af erhverv som fiskeri, landbrug og gartneri, som vi her behandler. Også deres forhold påvirker områder temmelig langt omkring. Vi kender, som det allerede er nævnt her fra talerstolen, fiskeriets betydning f. eks. for Bornholm som helhed, og vi ved, hvad det betyder for de nord- og vestjyske fiskeribyer. Forliget bygger på en om end nødtvungen godkendelse af den betydning, som hjemmemarkedet og den indre købekraft har både for arbejderne beskæftigelse og for fiskeriets, landbrugets og gartneriets afsætningsmuligheder.

Denne betydning vil selvfølgelig ikke blive mindre fremover, men her viser jo den tendens, der ligger i forliget som helhed, at skal disse goder sikres på længere sigt, må der også gennemtvinges en anden politik end den, forliget bygger på.

Forligets virkelige indhold kommer til udtryk på mange måder, men bl. a., som det også er nævnt, i den form, som støtten har fået, nemlig gennem statslige garantiforpligtelser over for de private pengeinstitutter. Det er for mig et udtryk for en eftergivenhed over for det private pengemarked, men en eftergivenhed, som ingenlunde er ny, og

hvis virkninger ingenlunde er ukendte for os i praksis.

Det er for eksempel meget længe siden, at efterkrigstidens statsstøtte til byggeriet og dermed muligheden for at påvirke byggeriets retning afløstes af, at byggeriet henvises til det private lånemarked på dets betingelser, og vi lider den dag i dag under følgerne. På samme måde som det er gået her, er det i vidt omfang gået med finansieringen af erhvervene. Også det er overgået til det frie pengemarked på dets betingelser.

Jeg vil gerne lige indskyde her, at når jeg taler om erhvervene, så glemmer jeg ikke, at erhverv er mere end én ting, at det ikke er en helhed, og at alle erhvervsdrivende selvfølgelig ingenlunde har de samme interesser.

Vi erkender, og derudfra tager vi også stilling, at mange mindre virksomheder er kommet i vanskeligheder, og det kan efter vor mening hverken være i deres eller i arbejderne interesse, at de tvinges til at slutte sig til de alt for mange, som i øjeblikket står uden arbejde.

Det er langt fra altid, at vanskelighederne skyldes dem selv. De er en følge af den førte politik. Det nævnes direkte i bemærkningerne til lovforslaget om støtte til væksthushavet, at vanskelighederne dér først for alvor begyndte efter vores tilslutning til fællesmarkedet. Det kan måske i den forbindelse virke lidt bagvendt, at samtidig med at man ønsker at støtte væksthushavet, ved vi, at der inden for EF er ønske om at begrænse væksthushavet.

Men bortset fra det, selv om det ikke nævnes direkte, gælder det også for andre grupper, at det, at sådanne forslag må stilles, i virkeligheden er udtryk for, at man nu må erkende, at f. eks. Romtraktatens § 39 med dens løfte om stabil afsætning, lønende producentpriser og billige varer på ingen måde er gået i opfyldelse.

For arbejderne beskæftigelse såvel som for de arbejdende erhvervsdrivendes krav om en vis tryghed vil disse forslags positive virkninger være begrænset, både hvad gælder deres omfang, og hvad der gælder deres varighed. Det gælder f. eks. det arbejdende landbrug, hvis lån hos de private pengeinstitutter, selv om det er med statsgaranti, kun vil medføre yderligere vækst i den i forvejen meget høje gæld og en yderligere vækst i de renter og afdrag, som belaster